

OVER ENKELE AFWIJKINGEN BIJ LANTANA TRIFOLIA

Lantana trifolia heeft — de soortnaam duidt het al min of meer aan — de bladeren aan den stengel zittend in (alterneerende) kransen van 3; *Lantana Camara*, de gewone tjenté met de oranje-roode bloemen, heeft de duidelijk gesteelde bladeren kruisgevijs (decussaat) geplaatst. Bij een paar struikjes van eerstgenoemde soort, vlak bij de kotta Medan gevonden op een opengekapt tabaksland, nam ik eenige afwijkingen waar, die ik hier even — althans enkele der frappantste gevallen — aan de hand van de bijgevoegde afbeeldingen wil behandelen. Daarbij dien ik direct op te merken, dat ik mij bij de te bespreken voorbeelden steeds zal beperken tot de 5 hoogste bladkransen van de stengels; de 5e en tevens bovenste bladkrans is dan de krans, waarvan de bladeren al meer dan of reeds ongeveer 2 cm lang zijn. Merkwaardig was het wel, dat de struikjes van *Lantana Camara*, die verspreid tusschen de *trifolia*-planten stonden, heelemaal geen

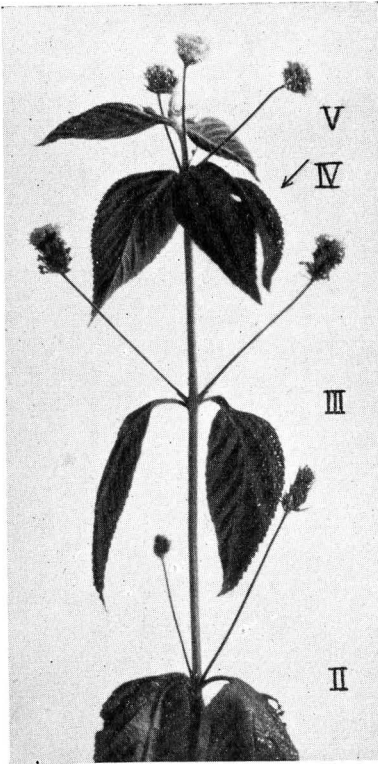

Fig. 1. *Lantana trifolia*.

afwijkingen vertoonden, voor zoover ze daarop onderzocht werden.

Fig. 1. Dit vrij eenvoudige geval betreft een *trifolia*-stengel met decussaten bladstand, maar bij krans IV (krans I is op de foto niet te zien) leek het wel of er 3 bladeren aan den stengel zaten in plaats van 2; er ontsprongen daar bovendien 3 gesteelde bloemhoofdjes. In werkelijkheid bestond krans IV uit slechts 2 bladeren, maar het blad, uit welks oksel 2 der 3 bloemhoofdjes ontsprongen (in fig. 1 is dit blad door een pijltje aangeduid), vertoonde diepgaande splitsing van de bladschijf, waardoor men bij oppervlakkige beschouwing inderdaad kon meenen, dat er ter plaatse 3 bladeren aanwezig waren. We zouden kunnen zeggen, dat de stengel hier een poging gedaan heeft om tijdens zijn groei weer van den decussaten bladstand in den voor *Lantana trifolia* normalen bladstand over te gaan, doch daarin — wat het aantal bladeren betreft — nog niet

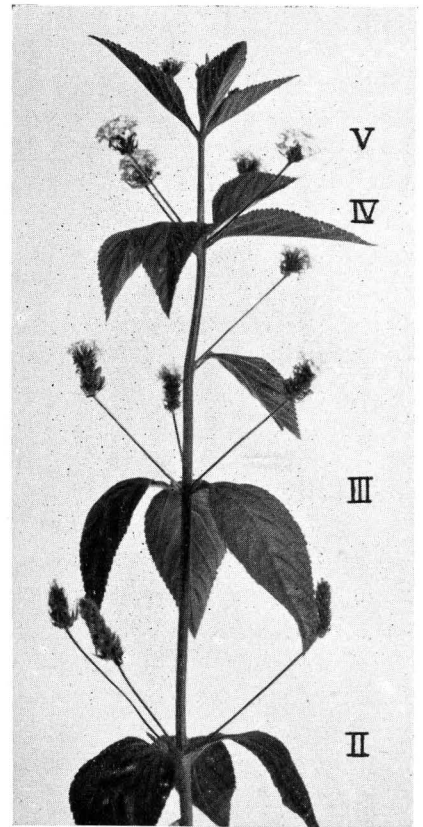

Fig. 2. *Lantana trifolia*.

heelemaal geslaagd was, wel echter ten opzichte van het aantal bloemhoofdjes. Krans V was weer decussaat, evenals krans I.

Fig. 2. De kransen I en II bestaan hier elk uit 4 bladeren (krans I is weggeknipt en van krans II is het 4e blad op de foto nauwelijks zichtbaar). Krans IV is ook 4-bladerig en uit elken oksel ontspringt een gesteeld bloemhoofdje. Krans III is oogenschijnlijk normaal 3-bladerig; tussen dezen krans en krans IV bevindt zich echter een afzonderlijk blad aan den stengel, wat het vermoeden doet rijzen, dat dit blad eigenlijk bij krans III behoort heeft, maar dat het tijdens den lengte-groei van den stengel van plaats veranderde en naar boven werd opgeschoven. Krans V heeft normaal 3 bladeren.

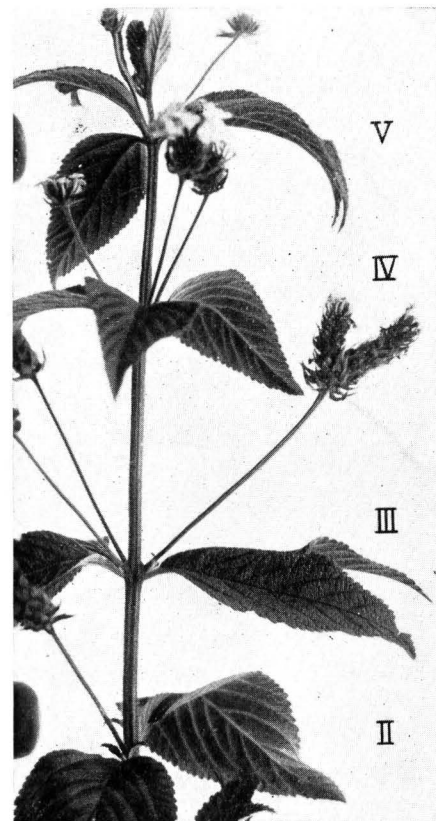

Fig. 4. *Lantana trifolia*.

foto niet te zien). Krans III bestaat uit 3 bladeren (2 dezer bladeren bedekken elkaar op de foto!); een van de 3 bladeren heeft evenwel een zeer diep gespleten (bifide) top (op de foto rechts); uit den oksel van dit bifide blad ontspringt

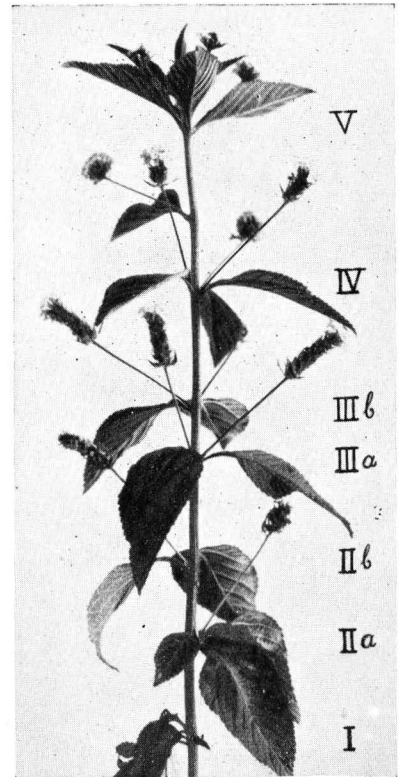

Fig. 3. *Lantana trifolia*.

Fig. 3. Ook dit is een interessant geval. Beginnen we met den bovensten bladkrans. Deze bestaat uit 4 bladeren. Krans IV bestaat daarentegen uit 3 bladeren, maar tussen beide kransen staat weer, precies als bij het vorige geval, een afzonderlijk blad aan den stengel. Onder krans IV tellen we vervolgens in benedenwaartsche richting 5 „internodiën”, die elk 2 bladeren bezitten. Ik vermoed, dat we — gelet op de eigenaardige insertie der bladparen — ook hier wederom met op- of uiteenschuivingen te doen hebben en dat de bladparen IIIa en IIIb oorspronkelijk een krans van 4 bladeren gevormd hebben, evenals de bladparen IIa en IIb ¹⁾.

Fig. 4. In dit geval vertoonen de kransen I en II een decussaten bladstand (krans I is op de foto niet te zien). Krans III bestaat uit 3 bladeren (2 dezer bladeren bedekken elkaar op de foto!); een van de 3 bladeren heeft evenwel een zeer diep gespleten (bifide) top (op de foto rechts); uit den oksel van dit bifide blad ontspringt

¹⁾ Eigenlijk behooren de 2 bladeren, die op de foto (fig. 3) als krans I aangeduid worden, oorspronkelijk ook weer tot zoo'n uiteengeschoven krans van 4 bladeren.

een gesteeld bloemhoofdje en dat bloemhoofdje vertoont ook al een abnormaliteit: het is gevorkt (bifurcatie). Krans IV bestaat uit 3 normale bladeren, maar van de 3 bladeren van krans V heeft er een weer een diep gespleten top (op de foto rechts): dit bifide blad staat precies boven het bifide blad van krans III.

Fig. 5. Bandvorming bij *Lantana trifolia*.

Fig. 5 geeft ons ten slotte een afwijking te zien, welke men gevoeglijk kon verwachten te zullen aantreffen tusschen al die andere abnormaliteiten, nl. een gefascieerden stengel van *Lantana trifolia*.

Ik moet aan het bovenstaande nog toevoegen, dat er ook een paar stengels gevonden werden, waarvan enkele kransen uit 5 bladeren bestonden; ik bemerk nu tot mijn spijt, dat ik van een dergelijk geval nog geen foto gemaakt heb.

Afwijkingen als boven beschreven, zijn, voorzover ik heb kunnen nagaan, nog nimmer voor *Lantana trifolia* vermeld. Wel hebben indertijd de beide bekende plantenteratologen, Dr COSTERUS en Dr SMITH, van *Lantana Camara* afwijkingen beschreven, hierin bestaande, dat van sommige bladparen een der bladeren een gespleten top vertoonde, welke splitsing in enkele gevallen zoo ver kon gaan, dat daardoor zelfs

„bladparen” met 3 bladeren ontstonden.

Amsterdam, Oct. 1930.

J. C. VAN DER MEER MOHR.

TROPISCHE VRUCHTEN NAAR NEDERLAND

De mailbooten van de „Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd” beschikken alle, naast koelruimte voor de proviand enz., tevens over koelruimte voor lading. Op de uitreis is die koelruimte steeds goed gevuld met allerlei verse levensmiddelen, zooals visch- en vleeschwaren, boter, gist, enz. (de bekende vrieskamer-artikelen), terwijl — al naar het seizoen — ook verse Hollandsche vruchten als appelen, peren en druiven daarin verzonden worden. Op de thuisreis echter bestaat er veelal geen aanbod van lading voor de koelkamers.

Die omstandigheid deed de Directies van „Nederland” en „Rotterdamsche Lloyd” zich in het begin van 1927 tot de Afdeeling Handelsmuseum van het Koloniaal Instituut te Amsterdam wenden met de vraag of het niet mogelijk zou zijn op de thuisreis tropisch fruit in de koelruimten te vervoeren. Een vraag die